

KAKO STEĆI I UVEĆATI FAKTOR UTICAJA (eng. IMPACT FACTOR)

SADRŽAJ

1. Evaluacija časopisa i odabir od strane Thomson Reutersa (ISI)

- A. Koji su kriterijumi za odabir?
- B. Kako se vrši procedura odabira?

2. Pokrivenost časopisa od strane Thomson Reutersa

- A. Na koji način Thomson Reuters obračunava i objavljuje faktor uticaja časopisa?
- B. U kojim proizvodima Thomson Reutersa časopis biti uvršten nakon što jednom bude odabran?
- C. Na koji način će se pomenuta pokrivenost mijenjati tokom vremena, kako se časopis bude razvijao?

3. Kako vam menadžeri za apstrahovanje i indeksiranje (A&I) mogu pomoći da:

- i. ispunite selekzione kriterijume Thomson Reutersa,
- ii. pravilno aplicirate za registraciju od strane Thomson Reutersa, i ako budete odabrani:
- iii. kako da povećate pokrivenost od strane proizvoda Thomson Reutersa,
- iv. kako da povećate factor uticaja i broj citata

---

1. Evaluacija časopisa i odabir od strane Thomson Reutersa (i daljem tekstu TR)

A. Koji su kriterijumi za odabir?

Kriterijumi koje časopis mora da ispuni spadaju u četiri kategorije:

1. Osnovni standardi izdavačke djelatnosti
2. Uređivački sadržaj
3. Međunarodna raznovrsnost
4. Citatna analiza

1. Standardi za objavljivanje

- a. blagovremenost
- b. uređivačke konvencije
- c. Bibliografske informacije na engleskom jeziku
- d. recenziranje

a. Blagovremenost objavljivanja

- časopis mora biti objavljivan u skladu sa definisanom dinamikom objavljivanja
- TR mora pravovremeno zaprimiti tri uzastopna broja časopisa
- Elektronski časopisi moraju demonstrirati stabilan priliv objavljenih radova

b. Međunarodne uređivačke konvencije

- Informativni naslovi časopisa
- Opisni naslovi radova
- potpune informacije (o adresama) svakog autora
- potpune bibliografske informacije za sve citirane reference

c. Bibliografske informacije na engleskom jeziku

- Naslovi radova
- Imena i adrese autora
- Citirane reference pomoću standardnog pisma
- Apstrakti i ključne riječi
- *Kompletan tekst na engleskom postaje standard u međunarodnoj istraživačkoj zajednici - pogotovo u prirodnim naukama.*

d. Recenziranje

Primjena procesa recenziranja je još jedan pokazatelj standarda časopisa, ukupnog kvaliteta prikazanog istraživanja i upotpunjenost navedenih referenci.

e. Finansijska podrška

Takođe se snažno preporučuje navođenje finansijske podrške. Time se pružaju informacije o izvorima finansijske podrške za istraživanje prikazano u časopisu, a iste često sadrže izjave o postojanju interesa čime se definiše pravo na objavljivanje u slučajevima kada pravna lica izraze finansijski interes u objavljenom istraživanju.

2. Uredivački sadržaj

TR donosi odluku o tome da li im je dati časopis potreban u njihovoj bazi podataka, ili je pomenuta kategorija već dovoljno dobro pokrivena. Stoga, mora postojati jako dobar razlog postojanja časopisa.

3. Međunarodna raznovrsnost

TR provjerava da li autori, urednici, kao i članovi savjetodavne redakcije potiču iz različitih dijelova svijeta. Takođe se uzima u razmatranje da li časopis prikazuje globalni kontekst unutar koga se vrši istraživanje.

Regionačni časopisi:

Kako bi se na odgovarajući način prezentovao globalni kontekst unutar koga se vrši globalno istraživanje i kako bi se pružila ujednačena pokrivenost unutar svake kategorije, TR takođe gleda da obuhvati i najbolje regionalne časopise.

4. Citatna analiza

- TR obuhvata sve citirane reference ka radovima u obuhvaćenim časopisima i ka radovima u časopisima koji još uvijek nisu obuhvaćeni.
- Stručna upotreba podataka o citatima pomaže TR-u da lakše identifikuje bitne, uticajne i korisne publikacije

TR analizira podatke o citatima:

- Citate koji potiču iz samog časopisa (faktor uticaja)
- Nivo samocitata na dati časopis
- Citate koji ukazuju na koautorime i članove redakcije

B. Kako se vrši procedura odabira?

Svake godine, redakcijsko osoblje TR revidira preko 2.000 (naslova) časopisa, i u TR bazu podataka odabere oko 10-12% časopisa podvrgnutih evaluaciji.

Evaluacija časopis i odabir se vrše konstantno. Kako bi se izvršila evaluacija časopisa, TR mora da zaprimi najmanje tri uzastopna aktuelna izdanja, počevši sa najnovijim brojem časopisa, dok se naredna zaprimaju onim redoslijedom kako budu objavljena i/ili putem slobodnog elektronskog pristupa izdanjima. Evaluacija se započinje prijemom prvog broja. Izdanja prije onog odabranog kao „prvo“ se ne evaluiraju.

Pored primjeraka časopisa i podataka o časopisu, neophodno je TR-u dostaviti izjavu o posebnosti časopisa i na koji način se isti razlikuje od drugih časopisa u ovoj oblasti. Ovaj proces može potrajati nekoliko mjeseci, u zavisnosti od učestalosti izdavanja časopisa. Na primer, za časopis koji se objavljuje tromjesečno, odluka se ne može donijeti prije najmanje 9 mjeseci.

Dostavljeni časopisi moraju biti objavljeni na vrijeme (npr., ukoliko Časopis objavljuje 4 broja godišnje, pri čemu je naznačeno da se isti objavljuju u martu, junu, septembru i decembru, blagovremena publikacija znači objavu časopisa u elektronskom izdanju (online) najkasnije do 31. marta, 30. juna, 30. septembra i 31. decembra). Nijedan časopis neće biti pridodat u TR bazu ukoliko isti ne bude objavljen na vrijeme. Časopis koji je odbijen iz bilo kog razloga (uključujući i ažurnost objavljivanja) ne može podnijeti prijavu za ponovnu evaluaciju u naredne 3 godine (2 godine u slučaju novih naslova/časopisa, brojevi 1 do 3)

2. Pokrivenost časopisa od strane Thomson Reutersa

A. Na koji način Thomson Reuters proračunava i objavljuje faktor uticaja časopisa?

Faktor uticaja predstavlja krajnji rezultat Thomson Reutersa (TR) koji urednici časopisa najviše traže. Svake godine Thomson Reuters izvještaje citata časopisa (JCR). JCR je dostupan u dva izdanja: Naučno izdanje - pokriva preko 8.200 vodećih časopisa, izdanje za Društvene nauke - pokriva preko 2.900 vodećih časopisa. JCR se ne objavljuje za humanističke nauke i umjetnost.

Faktor uticaja za Godinu 3 (npr. 2014.) za časopis $X = A/B$, gde je:

A = ukupan broj situacija kada su svi časopisi objavljeni u 3 (2014-) citirali članke objavljene u časopisu X u Godini 1 i Godini 2 (2012-2013),

B = broj članaka objavljenih u časopisu X u Godini 1 i Godini 2 (2012-2013).

Stoga, časopis X može dobiti prvi faktor uticaja tek nakon tri godine od godine u kojoj je časopis uvršen u TR bazu.

Prilikom odabira časopisa koji će biti obuhvaćen TR proizvodima (vidi Poglavlje 1), TR stručnjaci odlučuju koja godina će biti Godina 1. Obično je u pitanju godina kada se donese odluka o tome. Međutim, ponekad, ukoliko TR specijalisti smatraju da je časopis veoma interesantan i dragocjen, mogu odlučiti da u obzir uzmu jednu od dvije godine koje prethode Godini 1.

B. U kojim proizvodima Thomson Reutersa časopis biti uvršten nakon što jednom bude odabran?

Kada TR odabere časopis koji bi bio uključen u njihovim proizvodima, časopis će automatski biti dodan na:

1. Master Journal Listu (Master listu časopisa),
  2. Science Citation Index Expanded (Proširenu SCI listu, odnosno Prošireni nacionalni citatni indeks) ili Social Sciences Citation Index (SSCI listu za društvene nauke) ili Arts & Humanities Citation Index (AHCI listu za humanističke nauke i umjetnost), u zavisnosti od predmetne oblasti časopisa: nauka (odnosno fizičke ili prirodne nauke), društvene nauke, humanističke nauke i umjetnost.
- Međutim, časopisi povremeno budu uvršteni na Master listu ali ne budu istovremeno uvršteni ni na jedan od pomenutih indeksa, do čega može doći u kasnijoj fazi.

1. Master Journal Lista

Master Journal Lista (MJL) uključuje naslove svih časopisa koji su obuhvaćeni TR proizvodima. Jedini izuzetak od ovog pravila je da postoje neki časopisi na MJL koji su bili obuhvaćeni BIOSIS bazom i Zoološkim registrom prije nego što su postali sastavni dio TR spektra proizvoda, a nisu (potom) odabrani od strane TR. Lista također obuhvata časopise koje su odbijeni tokom procesa selekcije, ali čija se evaluacija vrši ponovo.

TR ne preuzima citate iz svih postojećih časopisa, već samo iz časopisa indeksiranim u „Web of Science“ (WoS) bazi i iz Zbornika sa naučnih skupova indeksiranim od strane Conference Proceedings Citation Index.

2. Glavni citatni indeksi

Prošireni SCI indeks predstavlja bazu podataka apstrakata, koja obuhvata odabrane naučne časopise. Ista uključuje više od 8,500 časopisa iz 150 naučnih disciplina. SSCI pokriva više od 3.000 časopisa društvenih nauka, pri čemu se obuhvataju najznačajnija dostignuća iz polja društvene nauke 20. Vijeka. Arts & Humanities Citation indeks sadrži preko 1700 časopisa iz sfere humanističkih nauka i umjetnosti, kao i odabrane stavke iz više od 250 naučnih časopisa i časopisa posvećenim društvenim naukama.

3. Baze podataka

Odmah nakon odabira ili u bilo koje drugo vrijeme prema nahođenju TR-a, časopis može biti izabran za uključivanje u bilo koju od TR baza podataka. Slijedi lista pomenutih baza:

- a. Prirodne nauke: BasicBIOSIS, Biological Abstracts, BIOSIS PREVIEWS, Biological Abstracts/RRM, Focus On / Sports Science & Medicine, Focus On / Veterinary Science & Medicine, Zoological Record
- b. Hemija: ChemPrep, ISI Chemistry Reaction Center^{SM}, Current Chemical Reactions, Current Chemical Reactions Database, Index Chemicus, Reaction Citation Index.

Kada časopis bude odabran za indeksiranje, redakcija TR-a određuje gdje, odnosno unutar kojih proizvoda će časopis biti uvršten. To zavisi od obima i predmetne kategorije sadržaja časopisa.

4. Specijalizovani citatni indeksi

Odmah nakon odabira ili u bilo koje drugo vrijeme prema nahođenju TR-a, časopis može biti dodatno izabran za uključivanje u bilo koji od specijalizovanih indeksa TR-a. Slijedi lista pomenutih indeksa:

Chem Sciences Citation Index, Biosciences Citation Index, Clinical Medicine Citation Index, Biochemistry & Biophysics Citation Index, Biotechnology Citation Index, Chemistry Citation Index, Materials Science Citation Index, Neuroscience Citation Index.

C. Na koji način će se pomenuta pokrivenost mijenjati tokom vremena, kako se časopis bude razvijao?

Ukoliko i kada časopis dostigne odgovarajući kvalitet sadržaja, može se uvrstiti u:

1. *Current Contents* bazu (srp. *Aktuelna dešavanja*),
2. SCIndex (odnosi se samo na naučne časopise),
3. Dodatne baze podataka i indekse, pored onih u koje je časopis uvršten odmah nakon prvobitnog odabira za uključivanje u TR proizvode (vidjeti listu iznad).

Časopisi mogu biti odabrani u *Current Contents* (CC) bazu ukoliko ispunjavaju stroge kvalitativne i kvantitativne standarde kao što su faktor uticaja, blagovremenost objavljivanja, dubina i širina pokrivenosti materije, kao i uređivački integritet. Povremeno, časopisi koji nemaju značajan faktor uticaja također budu uvršteni u CC. CC je dostupan u vidu sedam izdanja i dvije zbirke.

Current Contents / Agriculture, Biology & Environmental Sciences, (Poljoprivreda, biologija i ekologija)

Current Contents / Arts & Humanities, (Humanističke nauke i umjetnost)
 Current Contents / Clinical Medicine, (Klinička medicina)
 Current Contents / Engineering, Computing & Technology, (Inženjering, računarstvo i tehnologija)
 Current Contents / Life Sciences, (Prirodne nauke)
 Current Contents / Physical, Chemical & Earth Sciences, (Fizičke, hemijske i geonauke)
 Current Contents / Social & Behavioral Sciences, (Društvene i bihevioralne nauke)
 Current Contents Collections / Business Collection, (Biznis kolekcija)
 Current Contents Collections / Electronics & Telecommunications Collection. (Elektro i telekomunikaciona kolekcija)

Science Citation Index predstavlja skraćenu verziju Proširenog SCIneksa. Obuhvata oko 3800 časopisa, ali samo onih sa visokim citatnim faktorom, kao i sa visokim faktorom uticaja.

Ukoliko časopis počne da ozbiljno kasni, te se njegov kvalitet primjetno pogorša do te mjere da više nije konkurentan sa ostalim časopisima unutar date kategorije, isti može biti isključen iz baze. Odluka o svakom časopisu se donosi individualno, na osnovu ponovne evaluacije časopisa koju obavljaju urednici Thomson Reutersa.

3. Kako vam menadžeri za apstrahovanje i indeksiranje (A&I) mogu pomoći

A. Prije nego što časopis bude podvrgnut evaluaciji od strane Thomson Reutersa

i. kako bi se ispunili kriterijumi za odabir Thomson reutersa

Menadžeri za apstrahovanje i indeksiranje će:

- analizirati časopis i njegovu usaglašenost sa TR kriterijumima za odabir,
- izraziti mišljenje o usaglašenosti istog i da li i kada bi časopis trebalo prezentovati TR-u zarad evaluacije,
- predložiti radnje potrebne za poboljšanje kako bi se ispunili kriterijumi TR-a.

Kako bi se izvršila analiza, A&I menadžeri urednicima dostavljaju upitnik koji je potrebno ispuniti. U zavisnosti od rezultata analize A&I menadžeri mogu predložiti neke od sljedećih radnji (u pitanju je samo ilustracija).

NALAZ	PREPORUKA	POTREBNO VRIJEME
Kašnjenje pri objavi	u godini prijave za registraciju, časopis mora biti štampan na vrijeme, čak i ako ima manji broj članaka	3-6 mjeseci
	Ukoliko je kašnjenje prouzrokovano troškovima ili problemima pri štampanju, preorijentišite se na elektronsku formu	3-6 mjeseci
Neispunjenje izdavačkih standarda	Urednici moraju nametnuti autorima da koriguju svoje standarde i/ili da to sami urednici učine	3-6 mjeseci
Argumentacija, odnosno objašnjenje postojanja časopisa nije definisano ili nije ubjedljivo	Definišite ili redefinišite argumentaciju časopisa	3-6 mjeseci
Nedovoljna raznolikost međunarodne (savjetodavne) redakcije	Pozivajte nove članove iz velikih i manje zastupljenih regija, sa adekvatnom ujednačenošću između regija	3-6 mjeseci
Nedovoljna raznolikost međunarodnih autora	Energično stimulišite slanje članaka iz nezastupljenih regija	6-24 mjeseca
Nizak broj citata ka časopisu	Dinamično povećavajte broj dostavljenih radova, te odbijajte veći broj istih	6-24 mjeseca
	Promovišite objavljene članke tamo gdje možete očekivati potencijalne citate iz datih članaka	6-24 mjeseca

ii. kako se adekvatno prijaviti pri Thomson Reutersu

A&I menadžeri pomažu urednicima da adekvatno podnesu prijavu TR-u zarad uključivanja časopisa u TR bazu podataka. Ukoliko vjerujemo da časopis ima izgledne šanse da bude odobren od strane TR-a, njima ćemo i dostaviti prijavu.

Kao što se to vidi iz našeg uspješnog niza dostavljanja prijave TR-u, obezbijedićemo adekvatan materijal i informacije, pravovremeno i na pravi način, pravim ljudima u TR-u.

B. Nakon što časopis bude odobren od strane Thomson Reutersa

Ukoliko časopis bude odobren od strane TR, A&I menadžeri savjetuju urednike časopisa kako da:

- iii. povećaju prisutnost u/pomoću Thomson Reuters proizvoda,
- iv. povećaju broj citata i faktor uticaja.

iii. Kako povećati prisutnost u Thomson Reuters proizvodima,

Možemo podnijeti zahtjev TR-u da časopis uvrsti u one baze podataka i citatne indekse koji obuhvataju kompatibilna polja.

iv. Kako povećati broj citata i faktor uticaja.

Preporučujemo da urednici časopisa preduzmu sljedeće radnje kako bi potpomogli povećanju broja citata i faktora uticaja časopisa.

Povećajte broj dostavljenih radova	Emailom pozivajte istraživače koji se bave istim istraživačkim poljem
	Aktivirajte urednike da traže kandidate i potencijalne radove
	Organizujte posebna (usko stručna) izdanja, odnosno brojeve
Poboljšajte kvalitet, zadržite kvantitet	Nakon što zaprimite veći broj dostavljeni radova od prihvatljivog, odbijajte veći broj istih
	Pozivajte visokostručne specijaliste u određenom polju kao autore i članove savjetovavne redakcije
	Zalažite se za pregledne članke i kratke dopise u kojima se navode najnoviji i najaktuelniji rezultati u datom polju
Poboljšajte prisutnost i vidljivost časopisa, kao i citata	Budite obuhvaćeni maksimalnim brojem A&I servisa, odnosno usluga
	Promovišite najbolje časopise na sajtovima koje se bave tom tematikom i stranicama časopisa, informišite naučnike koji se bave sličnim poljima i koji bi bili potencijlano zainteresovani za pomenuti članak i za medij u kome je isti objavljen.
	Tražite recezente u što je većem obimu. Stupite u kontakt sa renomiranim stručnjacima širom svijeta, bez ikakvih geografskih ograničenja
	Informišite citirane autori da ste ih citirali u vašim člancima
	Informišite autore o svakom članku koristeći slične ključne riječi